

Ink. 2006-11-28

1 (1)

Dnr: 354-4638-2006

REMISS

Institutet för Språk och folkminnen
Riksantikvarieämbetet

2006-11-24

Dnr 504-2006/1438

Begärd stavningsändring av traktnamnet Fjuckby i Ärentuna socken, Uppsala kommun

Lantmäteriverket anhåller om att Institutet för Språk och folkminnen samt Riksantikvarieämbetet yttrar sig över bilagda ärende.

Med vänlig hälsning

Lennart Dehlin

Lennart DehlinLantmäteriverket Informationsförsörjning Lantmäterigatan 2 801 82 GÄVLE
Besök: Lantmäterigatan 2 Tel. växel: 026 - 63 30 00 Fax:
E-post: Lennart.Dehlin@lm.se Internet: www.lantmateriet.se

Till Ortnamnsfunktionen
Lantmäteriverket
801 82 Gävle

1(3)

Lantmäteriverket
Ink. 2006-08-09
Dnr. 504-2006/1438

Äskande om ändring/ återställande av ortsnamn

Genom denna skrivelse önskar undertecknade bosatta/boende i Norunda härad i Uppland på orten **Fjuckby**, Ärentuna, adressera en önskan om förändring av stavningen av ortsnamnet.

Bakgrund

Ursprunget och betydelsen av ortsnamnet Fjuckby har klargjorts bl.a. genom forskning på Språk- och folkminnesinstitutet SOFI. Den nutida lydelsen "Fjuckby" är en relativt sent etablerad stavningsform. Den allra äldsta stavningen av ortsnamnet lär härstamma från år 1319 13/9 och har lydelsen "Fiukaby" (Svenskt diplomatarium 3 s. 268). Publikationen "De svenska ortsnamnen på -by" från 1918 (*bilaga 1*) förklarar härstamningen av nämnda lydelse med hänvisning till "ffuk - något som yr omkring", så även publikationen "Namn och bygd" från 1930 (*bilaga 2*).

Stavningen av ortsnamnet tycks ha vållat huvudbry i det förflutna. I båda ovannämnda publikationerna refereras även till stavningsformen "Fjukeby". I gångna tidens dokument, bl.a. "Fjukeby Laga Skiftes Handling År 1849" (*bilaga 3*) samt "Förslag till arbetsplan för anläggning av väg..." från 1930 (*bilaga 4*) stavas ortsnamnet ömsom antingen "Fjukby", "Fjukaby", "Fjukeby" eller - i enstaka fall - "Fjuckby".

Under så sent som på 1930-talet tycks formen "Fjukeby" ha förekommit som en mer etablerad stavning (*bilaga 5; Stina Holmström 1935*). Denna lydelse torde alltjämt vara förståelig till de flesta i dagens Sverige, då ordet fjuka (ur lat. fuga = flykt), i regel av de flesta förstås som något som yrar/virvlar omkring (se Svensk etymologisk ordbok: "isl. *f ok n., om damm, snö od som yr omkring, sv. dial. fjuka, fsv. fuka, isl. fjuka, da. fyge, fara el. yra omkring i luften, osv. ..."*)

Däremot saknar den nuvarande namnsformen och -lydelsen "Fjuckby" en innehållsmässigt förklarlig och saklig betydelse. Ordet "Fjuckby" tycks däremot idag rent spontant och återkommande leda till associationer gällande vissa könsrelaterade aktiviteter såväl människor som djur emellan (jmf. det folkliga ordet "jucka" ...). Tillika har de senare årtiondenas internationalisering av språkbruket (engelskans dominans) samt de växande internationella kontakterna i såväl kommunikationen via nätet såsom människor emellan lett till att stavningsformen "Fjuckby" främst och oftast omedelbart associeras till liknande engelskspråkiga ord inklusive handlingar (jmf. eng. "fuck" och "by"). - Att skriva adressorten Fjuckby på kuvert och brev i såväl affärs- som privata sammanhang kommer därför inte ifråga när det gäller brevväxling till utlandet. Att ortsnamnet "Fjuckby" förekommer flitigt på de hemsidor på Internet vilka sammanställer och gör sig roliga över tvetydigheten på utvalda ortsnamn i Sverige kan påvisas bl.a. genom en titt på följande (...några av många fler...) hemsidor:

Som en talande parentes i sammanhanget kan även nämnas att ortsnamnet "Fjuckby" också förekommer som en slags kuriositet i författarinnan Gunilla Linn Perssons självbiografiska roman "Livstecken":

- s. 81 ... "Vem skulle vilja möta honom där mitt i spenaten?"
"I Fjuckby."
"Vad sa du?"
- s. 82... "Alla skulle ju se att det är något som inte stämmer. Det är rena rama Fjuckby."

Sammanfattning:

Det lär inte råda någon som helst tvekan om att uttalet och stavningen av ortsnamnet "Fjuckby" idag, genom uppstådda associationer, väcker i regel både löje, retsamhet och grunterhet och hos allmänheten. Detta beklagliga faktum föder känslor av leda, pinsamhet och betingad skam hos ortsbor som ofta ofrivilligt tvingas till att inta en tröttsam "försvarsattityd" beträffande namnet av sin hemort. Alltför ofta är man nödgad till att inleda sina såväl affärsmässiga som privata kontakter genom att (oberoende av humöret för dagen.) instämmande skämtsamt besvara tvetydiga antydningar om ortsnamnet. - Eller också får man lov att ta sig tid till en saklig "bortförklaring" i form av en mer ingående introduktion till ortsnamnets historiska ursprung och dess faktiska betydelse.

Åskande/ hemställan:

Vi boende på orten Fjuckby i Ärentuna, Uppland upplever det som *besvärande, tröttsamt och ofördelaktigt* att namnet på vår vackra uppländska hem- och bostadsort ständigt leder till löjeväckande och tvetydiga associationer. Vi upplever detta som en återkommande besvärande omständighet såväl i privatlivet, i anknytning till försäljning av egendom och när det gäller att driva utåtriktade affärsrörelser på och från orten.

Eftersom ortsnamnet i det förflutna har en *vackert associerbar, förståelig och från den nuvarande tvetydiga lydelsen ej stavningsmässigt alltför avvikande lydelse*, ser vi det som önskvärt att man snarast möjligt återinför ortsnamnet/lydelsen "Fjuckby" som ortens officiella namn.

I Ärentuna, Fjuckby 2006-06-29,
undertecknade (m. fl) ortsbor genom

Katriina Flensburg, textilkonstnär
Fjuckby, Ärentuna
743 91 Storvreta
Tel, 018/367688, 0733/877726

DA 161
bil. 7a

DE SVENSKA ORTNAMNEN PÅ -BY

EN ÖFVERSIKT

AF

ELOF HELLQUIST

GÖTEBORG
ELANDERS BOKTRYCKERI AKTIEBOLAG
1918

NAMN OCH BYGD

TIDSKRIFT FÖR NORDISK ORTNAMNSFORSKNING

UNDER MEDVERKAN AV

*EILERT EKVALL, ANDERS GRAPE, MARIUS KRISTENSEN,
ALLEN MAWER, HUGO PIPPING*

UTGIVEN AV

JÖRAN SAHLGREN

ADERTONDE ÅRGÅNGEN 1930

Leif. La

C. W. K. GLEERUPS FÖRLAG, LUND

Fyrböby ^{rest}
 Skjolan
 år 1849

FÖRSLAG
TILL
ARBETSPLAN
FÖR
ANLÄGGNING AV VÄG
FJUKKBY - KYRSTAD - GRÄNBY - STORVRETA STAD
I NORUNDA HÄRADS VÄGDISTRIKT
I UPPSALA LÄN.

bil 4 a

let. ba

SVERIGES SEXIGA GEOGRAFI

I grundskolan var det alltid lika kul att leta fram de konstigaste och roligaste ortnamnen i skolatlaser.

Efter att ha kollat runt lite här så kan man kanske säga att en smärre porttidning har bosatt sig i Sverige. Vid första tittan upptäcktes en rad namn med något erotiska undertoner...

Blekinge

Onansbygd - by i Karlskrona kommun

Vekerum - By i Karlshamn kommun

Bohuslän

Museröd - By i Orust kommun

Flateby - By i Kungälv kommun

Dalarna

Klittberget - Berg i Orsa kommun

Klitten - Tätort i Älvdalen kommun

Nupparden - Övrigt naturobjekt i Älvdalen kommun

Rumpsjön - Sjö i Orsa kommun

Sexan - Sjö i Mora kommun

Mussjön - Sjö i Gagnef kommun

Kuttjärn - Sjö i Gagnef kommun

Mors Torva - Ö i Grängesbergs kommun

Dalsland

Flatebyn - By i Säffle kommun

Gästrikland

Lem - By i Sandviken kommun

Halland

Bögilt - By i Laholms kommun

Bögholmen - Ställe i Laholms kommun

Fröslida - By i Hylte kommun

Ullared - Tätort i Falkenbergs kommun

Frillesås - Tätort i Kungsbacka kommun

Hälsingland

Muslickberget - Berg i Ljusdal kommun

Njutånger - Tätort i Hudiksvalls kommun

Jämtland

Knulfjället - Övrigt naturobjekt i Krokom kommun

Lappland

Ballekkåtan - Gård i Arjeplog kommun

Bockträsk - Grannby med Kåtaliden

Flata - Naturobjekt i Arvidsjaur kommun

Kåtaliden - By i Sorsele kommun

Liggaberget - Naturobjekt i Jokkmokks kommun

Porrajärvi - Sjö i Kiruna kommun

Pussujärvi - Sjö i Pajala kommun

Saggat - Sjö i Jokkmokks kommun

Savträsket - Sjö i Lycksele kommun

Snålkuk - Berg i Jokkmokks kommun

Norrbotten

Kukasjärvi - Sjö i Övertorneå kommun

Kukasjärvi - By i Pajala kommun

Platsnamn

Antal: 429

Här har vi samlat en ohygglig bunt roliga platser. Titta runt i de olika kategorierna så kanske du hittar ditt nästa semestermåll

Favoriter	Djur	Sex	Vildder	Mat	Fest	Oroliga	Senaste
Namn			Ort		Typ		Slå upp
Anusviken			Mora		Naturobjekt		Lantmäteriet
Arslet			Tingsryd		Naturobjekt		Lantmäteriet
Balleberget			Arvika		Naturobjekt		Lantmäteriet
Ballebron			Tidaholm		Bebyggelse		Lantmäteriet
Balleskinnet			Oskarshamn		Naturobjekt		Lantmäteriet
Balltorp			Molndal		Bebyggelse		Lantmäteriet
Barkån			Nässjö		Bebyggelse		Lantmäteriet
Barslida			Gislaved		Bebyggelse		Lantmäteriet
Björnflatan			Vimmerby		Naturobjekt		Lantmäteriet
Björnhåren			Ragunda		Naturobjekt		Lantmäteriet
Brittas håll			Ludvika		Naturobjekt		Lantmäteriet
Brännsida			Ljungby		Bebyggelse		Lantmäteriet
Brännslidaviken			Ljungby		Bebyggelse		Lantmäteriet
Bröstberget			Rättvik		Naturobjekt		Lantmäteriet
Bröstet			Lidköping		Naturobjekt		Lantmäteriet
Bröstfallet			Piteå		Naturobjekt		Lantmäteriet
Bången			Uddevalle		Bebyggelse		Lantmäteriet
Bög			Sollentuna		Bebyggelse		Lantmäteriet
Bögaröd			Vårgårda		Bebyggelse		Lantmäteriet
Bögebecka			Sotenäs		Bebyggelse		Lantmäteriet
Dasekullen			Kalmar		Naturobjekt		Lantmäteriet
Dicken			Ljusdal		Naturobjekt		Lantmäteriet
Dicksveden			Gagnef		Bebyggelse		Lantmäteriet
Djuparöven			Boxholm		Naturobjekt		Lantmäteriet
Drunkaballsbäcken			Sävsjö		Naturobjekt		Lantmäteriet
Edens lustgård			Grästorp		Naturobjekt		Lantmäteriet
Fjuckby			Uppsala		Bebyggelse		Lantmäteriet
Flata			Gislaved		Bebyggelse		Lantmäteriet
Flätbyn			Vansbro		Bebyggelse		Lantmäteriet
Flatholmen			Tjörn		Naturobjekt		Lantmäteriet
Flathult			Hultsfred		Bebyggelse		Lantmäteriet
Fläck			Falun		Bebyggelse		Lantmäteriet
Fläckarna			Hultsfred		Naturobjekt		Lantmäteriet
Fläcken			Sunne		Bebyggelse		Lantmäteriet
Fnaskberget			Ljusdal		Naturobjekt		Lantmäteriet